

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 26/2020-60

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. októbra 2020 v pléne zloženom z predsedu pléna Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Petra Molnára (sudca spravodajca), Petra Straku, Ľuboša Szigetiho a Martina Vernarského o žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. o súhlas na vzatie do väzby [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zastúpeného Advokátskou kanceláriou ROMŽA, s. r. o., Hrnčiarska 5, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Sergej Romža, takto

r o z h o d o l :

Ústavný súd Slovenskej republiky n e d á v a s ú h l a s na vzatie do väzby [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, stíhaného ako obvineného na základe

uznesenia prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o vznesení obvinenia č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-374 z 27. októbra 2020, v súvislosti so vznesením ktorého bola obmedzená jeho osobná sloboda zadržaním 28. októbra 2020 o 8.45 h.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. októbra 2020 doručená žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky, zastúpeného prvou námestníčkou generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“ alebo „navrhovateľ“), podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súhlas na vzatie do väzby [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „sudca“ alebo „dotknutý sudca“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou ROMŽA, s. r. o., Hrnčiarska 5, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Sergej Romža.

2. Podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy ústavný súd dáva súhlas na vzatie do väzby sudcu a generálneho prokurátora.

3. Podľa § 226 ods. 1 zákona o ústavnom súde žiadosť o súhlas na vzatie do väzby sudcu je oprávnený podať ústavnému súdu generálny prokurátor.

4. Podľa § 227 zákona o ústavnom súde predseda ústavného súdu na základe žiadosti podľa § 226 bezodkladne zvolá plénum ústavného súdu, ktoré vec prerokuje a rozhodne, pričom umožní osobe, ktorej sa žiadosť týka, aby sa k nej vyjadrila.

5. Podľa § 228 zákona o ústavnom súde o žiadosti podľa § 226 rozhodne ústavný súd uznesením.

6. Podľa § 229 prvej vety zákona o ústavnom súde uznesenie ústavného súdu o žiadosti podľa § 226 nadobúda právoplatnosť dňom, v ktorom ústavný súd o tejto žiadosti rozhodol.

7. Podľa čl. 131 ods. 1 ústavy a § 7 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde rozhoduje ústavný súd o návrhu podľa čl. 136 ods. 3 ústavy v pléne.

8. V zmysle čl. V bodu 1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 z 27. mája 2020 a dodatku č. 2 z 1. októbra 2020 bola žiadosť generálneho prokurátora náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi JUDr. Petrovi Molnárovi.

9. Generálny prokurátor svoju žiadosť odôvodnil tým, že uznesením prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-374 z 27. októbra 2020 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) bolo podľa § 199 ods. 1 a 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) začaté trestné stíhanie a zároveň bolo podľa § 206 ods. 1 a 4 Trestného poriadku s poukazom na § 207a Trestného poriadku a podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 207a Trestného poriadku vznesené obvinenie viacerým osobám v pozícii sudcov, okrem iných aj [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] pre pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v bode 5 a 6 výrokovej časti uznesenia

o vznesení obvinenia. Podľa navrhovateľa je na podklade zistených skutočností dostatočne odôvodnený záver, že dotknutý sudca:

„5./ v presne nezistený deň pravdepodobne v roku 2017 na nezistenom mieste, v rámci súdneho sporu žalobcu: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti žalovanému v I. rade: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], žalovanému v II. rade: [REDAKOVANÉ] žalovanému v III. rade: [REDAKOVANÉ] vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 26Cb 59/2014, si dal sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [REDAKOVANÉ] sľúbiť od neurčitej osoby neurčitý úplatok pre zákonného sudcu, ktorý mal predmetný súdny spor pridelený za to, že tento rozhodne v prospech tejto neurčitej osoby, následne za účelom oslovenia zákonného sudcu [REDAKOVANÉ] oslovil sudcu Krajského súdu Bratislava [REDAKOVANÉ], ktorý si od [REDAKOVANÉ] dal sľúbiť úplatok vo výške 30.000 € pre zákonného sudcu, ktorým bol [REDAKOVANÉ] za to, že v uvedenej veci rozhodne na základe požiadavky neurčitej osoby, ktorú táto osoba tlmočila cez [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], pričom na základe tejto požiadavky následne zákonný sudca [REDAKOVANÉ] vytýčil termín pojednávania a mal v úmysle rozhodnúť podľa zadanej požiadavky, avšak z procesného dôvodu rozhodnúť nemohol, pričom pri ďalšej komunikácii s [REDAKOVANÉ], ktorý každý postup konzultoval s [REDAKOVANÉ], mu tento povedal, že to padlo a že má rozhodnúť ako chce,

6./ v presne nezistený deň v období rokov 2017 a 2018 na neznámom mieste v rámci neurčitého konkurzného konania spojeného s incidenčnou žalobou, vedeného na Okresnom súde Bratislava I, si dal sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [REDAKOVANÉ] sľúbiť od neurčitej osoby neurčitý úplatok pre zákonného sudcu, ktorý mal predmetný súdny spor pridelený za to, že tento rozhodne v prospech tejto neurčitej osoby, následne za účelom oslovenia zákonného sudcu [REDAKOVANÉ] oslovil sudcu Krajského súdu Bratislava [REDAKOVANÉ], ktorý si od [REDAKOVANÉ] dal sľúbiť úplatok vo výške 10.000 € pre podpredsedu Okresného súdu Bratislava I [REDAKOVANÉ] za to, že tento zabezpečí u zákonného sudcu v uvedenej veci rozhodnutie na základe požiadavky neurčitej osoby, ktorá požiadavka mu bola tlmočená cez [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], pričom následne [REDAKOVANÉ] na základe tejto požiadavky kontaktoval zákonnú sudkyňu [REDAKOVANÉ], ako aj

konkurznú sudkyňu [REDAKOVANÉ], s ktorými o uvedenej veci hovoril, taktiež sa na žiadosť [REDAKOVANÉ] niekoľkokrát stretol v priestoroch Justičného paláca v súvislosti s uvedenou vecou s neurčitým advokátom, pričom ďalej sa v tejto veci neangažoval...“

10. Ústavný súd po predbežnom prerokovaní žiadosť generálneho prokurátora prijal na ďalšie konanie uznesením sp. zn. PL. ÚS 26/2020 z 29. októbra 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť okamihom jeho prijatia (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

II.

Meritórne rozhodnutie o žiadosti generálneho prokurátora

11. Vzhľadom na charakter a účel konania o súhlase na vzatie do väzby sudcu, z ktorého vyplýva požiadavka urýchleného rozhodnutia o žiadosti generálneho prokurátora (s ohľadom na zákonné lehoty vzťahujúce sa na obmedzenie osobnej slobody podľa čl. 17 ods. 3 ústavy, pozri tiež § 227 zákona o ústavnom súde o bezodkladnom zvolaní pléna predsedom ústavného súdu), plénum ústavného súdu bezprostredne po predbežnom prerokovaní žiadosti generálneho prokurátora pristúpilo k jej meritórnemu posúdeniu.

12. V rámci meritórneho prerokovania žiadosti plénum ústavného súdu podľa § 227 zákona o ústavnom súde umožnilo sudcovi, ktorého sa žiadosť týka, aby sa k nej vyjadril. Dotknutý sudca v rámci svojho vyjadrenia uviedol, že obvinenie voči jeho osobe považuje za vykonštruované a trestné stíhanie vedené proti nemu za nezákonné a protiústavné, v závere dodal, že sa ničoho nedopustil. Právny zástupca dotknutého sudcu sa vyjadril, že v prípade daného trestného stíhania „vidí útok na nezávislosť justície“. Samotné obvinenie sudcu možno podľa jeho vyjadrenia v danom prípade kvalifikovať ako zneužitie právomoci. Právny zástupca poukázal najmä na neurčitosť obvinenia, ktorá spôsobuje, že sa proti nemu nemožno účinne brániť.

13. Úlohou ústavného súdu pri vydávaní súhlasu na vzatie sudcu do väzby nie je posudzovať dôvodnosť trestného stíhania sudcu, t. j. vykonávanie prieskumu a analýzy skutkových argumentov a z toho rezultujúcich právnych záverov, ktoré u príslušného obvineného sudcu viedli k vyformovaniu dôvodného podozrenia z trestnej činnosti v zmysle kritérií, ktoré v sebe implikuje ustanovenie § 206 ods. 1 Trestného poriadku.

14. Rovnako nie je úlohou ústavného súdu vyjadrovať sa *stricto sensu* a ani *sensu lato* k existencii konkrétnych väzobných dôvodov, ktoré reprezentujú ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku, ktoré musia byť naplnené ako podmienka väzby u obvinenej osoby.

15. Úlohou ústavného súdu pri rozhodovaní o návrhu generálneho prokurátora na vyslovenie súhlasu na vzatie obvineného sudcu do väzby je vykonať prieskum výlučne v rozsahu, ktorého hranice sú teleologicky vymedzené postavením a úlohou ústavného súdu v právnom poriadku Slovenskej republiky. Zmysel toho, prečo bol ústavný súd zahrnutý do procesu rozhodovania o takom zásadnom obmedzení osobnej slobody u osobitnej skupiny obvinených osôb, spočíva práve v osobitnom statuse obvinenej osoby sudcu ako reprezentanta súdnej moci. Ústavný súd nemá za úlohu v procese rozhodovania o väzbe suplovať či kontrolovať orgány činné v trestnom konaní a ani sudcu pre prípravné konanie či súd. Jeho úlohou je vytvoriť ústavnú hrádzu voči prípadným pokusom neústavným spôsobom zasiahnuť do súdnej moci.

16. Ako už ústavný súd uviedol vo svojich recentných rozhodnutiach (PL. ÚS 4/2020), k takej situácii by mohlo dôjsť napríklad v tom prípade, ak by žiadosť na vyslovenie súhlasu na vzatie do väzby bola natoľko všeobecná či povrchná, že by z ústavného hľadiska nebolo možno ospravedlniť, prečo je nevyhnutné uprednostniť obmedzenie osobnej slobody sudcu ako reprezentanta nezávislej súdnej moci pred vykonávaním trestného stíhania jeho osoby na slobode. Iba formálne, nie vecné zdôvodnenie žiadosti generálneho prokurátora na vyslovenie súhlasu na vzatie sudcu do väzby, obmedzenie sa iba na citáciu zákona bez poskytnutia adekvátnej zrozumiteľnej vysvetľujúcej argumentácie či lakonický prednes dôvodov na trestné stíhanie sudcu

či obmedzenie jeho osobnej slobody väzbou by mohli predstavovať hrozbu zásahu do súdnej moci spôsobom, ktorý je ústavne neudržateľný. K tomuto zásahu pritom nemusí dôjsť cielene ako vyústenie vopred premysleného konania, ale aj v dôsledku podstatnej argumentačnej núdze žiadosti generálneho prokurátora na vyslovenie súhlasu na vzatie do väzby, ktorá je rovnako dostatočne kvalifikovaným dôvodom na vyslovenie takého úsudku.

17. Ústavný súd neskúma dôvody väzby a dôvody trestného stíhania (tie skúma väzobný súd). Tieto dôvody by mali byť v žiadosti generálneho prokurátora formulované dostatočne určito a na takej úrovni, aby vôbec umožnili ústavnému súdu skúmať, či v danom konkrétnom prípade nejde o zásah do nezávislosti súdnej moci. Ak to pre svoju vágnosť a neurčitosť dôvody obsiahnuté v žiadosti neumožňujú, je potrebné vychádzať z premisy, že dochádza k ústavne neakceptovateľnému zásahu do nezávislosti súdnej moci.

18. Ústavný súd v tejto súvislosti upozorňuje, že strohá či plytká ústavnoprávna argumentácia v samotnom návrhu generálneho prokurátora (prípadne jej úplné vynechanie) môžu byť následne prekážkou v možnosti ústavného súdu poznať dôvody, pre ktoré navrhované väzobné stíhanie príslušného sudcu je ako výnimka z pravidla (väzobné stíhanie je vždy výnimka z pravidla byť stíhaný na slobode v zmysle podmienok § 71 a nasl. Trestného poriadku) nevyhnutné a ústavne akceptovateľné. Ústavný súd v tejto súvislosti rovnako upozorňuje, že akákoľvek jeho iniciatíva, ktorá by presahovala argumentáciu generálneho prokurátora uvedenú v návrhu na vyslovenie súhlasu so vzatím sudcu do väzby, môže byť vnímaná ako priečiaca sa ústavnej požiadavke neustrannosti a nezávislosti (čl. 124 ústavy).

19. Aplikujúc uvedené východiská, ústavný súd po doručení žiadosti generálneho prokurátora procesne postupoval podľa ustanovení druhého dielu dvadsiatej hlavy piatej časti zákona o ústavnom súde. Výsledky tajného hlasovania pléna ústavného súdu nasvedčujú tomu, že nedostatky žiadosti generálneho prokurátora vo vzťahu k obvinenému

sudcovi spochybňujú rešpekt k ústavne formulovanej nezávislosti sudcov v miere odôvodňujúcej odopretie žiadaného súhlasu na väzbu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom, v ktorom ústavný súd o žiadosti rozhodol.

V Košiciach 29. októbra 2020

Ivan Fiačan
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky